

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

ШКІДЛИВІ ОРГАНІЗМИ ІНТРОДУКОВАНИХ РОСЛИН

спеціальність	202 «Захист і карантин рослин»	обов'язковість дисципліни	вибіркова
освітня програма	«Захист і карантин рослин»	факультет	агрономії та захисту рослин
освітній рівень	другий (магістерський)	кафедра	зоології, ентомології, фітопатології, інтегрованого захисту і карантину рослин ім. Б.М. Литвинова

ВИКЛАДАЧ

Батова Олена Миколаївна

Вища освіта – спеціальність «Захист рослин»
Старший викладач кафедри зоології, ентомології, фітопатології, інтегрованого захисту та карантину рослин ім. Б.М. Литвинова
Досвід роботи – 16 років
Показники професійної активності з тематики курсу:

- учасниця наукових і методичних конференцій;
- співавторка 4 навчальних посібників;
- співавторка 15 методичних розробок

телефон	0500665213	електронна пошта	batova_959@gmail.com	дистанційна підтримка	Google Meet
---------	------------	------------------	--	-----------------------	-------------

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ (ДИСЦИПЛІНУ)

Мета	формування у здобувачів системи знань про шкідливі організми інтродукованих рослин, про різні методи визначення та встановлення їх шкідливості з метою обмеження чисельності та розвитку патогенів.
Формат	лекції, практичні заняття, самостійна робота
Деталізація результатів навчання і форм їх контролю	<ul style="list-style-type: none"> виявляти закономірності розвитку і поширення шкідливих організмів і розробляти науково-організаційні основи застосування заходів захисту і карантину рослин (ЗК1, ЗК5, ФК4, ПРН4) приймати оптимальні рішення щодо проведення захисних заходів, які забезпечують отримання високих, стабільних і екологічно безпечних врожаїв (ЗК1, ЗК3, ЗК4, ЗК5, ФК3, ФК4, ПРН1, ПРН4) проводити аналіз фітопатологічного стану посівів і насаджень (ЗК1, ЗК3, ФК1, ФК4, ПРН1)
Обсяг і форми контролю	3 кредити ECTS (90 годин): 12 годин лекцій, 18 годин практичні заняття; модульний контроль (2 модулі), 60 годин самостійної роботи; підсумковий контроль – залік
Умови зарахування	згідно з навчальним планом
Вимоги викладача	вчасне виконання завдань, активність, академічна доброчесність

ДОПОВНЮЄ СТАНДАРТ ОСВІТИ І ОСВІТНЮ ПРОГРАМУ

Компетенції	<p>ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК3 Знання і розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ФК3. Здатність використовувати знання й практичні навички в галузі біологічних наук та на межі предметних галузей для дослідження різних рівнів організації живих організмів, біологічних явищ і процесів.</p> <p>ФК1. Здатність проводити фітосанітарну діагностику хвороб рослин, комах, кліщів, нематод, гризунів та бурянів сучасними принципами і методами.</p> <p>ФК 4 Здійснювати збір, реєстрацію і аналіз даних за допомогою відповідних методів, прийомів і засобів у польових і лабораторних умовах і звітувати про результати.</p>	Програмні результати навчання	<p>ПРН1. Здатність до спілкування в діалоговому режимі з колегами та цільовою аудиторією, письмового відображення та презентації результатів своїх досліджень українською мовою.</p> <p>ПРН4. Розуміти основні терміни, концепції, принципи, теорії і закони в галузі біологічних наук і на межі предметних галузей.</p> <p>ПРН6. Демонструвати знання систематики, методів виявлення та ідентифікації неклітинних форм життя.</p> <p>ПРН8. Демонструвати знання будови живих організмів, їх фундаментальних біологічних процесів.</p>
--------------------	--	--------------------------------------	--

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ (ДИСЦИПЛІНИ)

Модуль 1. Інтродуковані рослини – як джерела карантинних шкідливих організмів

Лекція 1	Предмет і задачі дисципліни. Поняття про інтродукцію рослин. Шляхи і способи змін ареалів рослин та їх шкідливих організмів.	Практичні заняття ПЗ 1	Походження і розповсюдження основних видів сільськогосподарських культур. Види рослин, завезених до України, їх шкідливі організми.	Самостійна робота	Імунні властивості рослин і механізм шкідливості шкідливих організмів. Розкрити тему «Механізм адаптації шкідливих організмів, інтродукованих разом із рослинами-господарями» Розкрити тему «Шкідливі організми прядивних культур в місцях їх походження». Розкрити тему «Проблеми захисту інтродукованих рослин від шкідливих організмів, поширених в місцевих ареалах вирощування культур (рис, тютюн, соя, хризантема, картопля).
Лекція 2	Інтродуковані рослини як джерела карантинних інвазій та інфекцій.	ПЗ 2	Види декоративних рослин, інтродукованих до України та їх шкідливі організми.		
Лекція 3	Інтродукція в Україну нових сільськогосподарських культур.	ПЗ 3	Шкідливі організми інтродукованих зернових, зернобобових культур.		
Лекція 4	Значення карантинних розсадників у виявленні і обмеженні шкідливих організмів.	ПЗ 4	Шкідливі організми інтродукованих олійних культур.		

Модуль 2. Потенційно небезпечні шкідливі організми інтродукованих рослин в Україні

Лекція 5	Оцінка фітосанітарного ризику збудників хвороб та шкідників рослин, інтродукованих в Україні.	ПЗ 5	Шкідливі організми інтродукованих овочевих культур.	Самостійна робота	На основі аналітичного огляду джерел літератури аргументовано викласти своє бачення з питань «Моніторингу інтродукованих сільськогосподарських культур та їх сортів, які уведені до вирощування в Україні». Навести і розглянути методики обліку шкідливих організмів місць озеленіння міста (паркової зони, ботанічних садів, скверів) з метою обстежень і виявлення шкідливих організмів.
Лекція 6	Інтродукційні рослини як екологічна ніша аборигенних шкідливих організмів.	ПЗ 6	Шкідливі організми інтродукованих плодово-ягідних культур.		
		ПЗ 7	Шкідливі організми інтродукованих в Україну деревних, чагарникових, декоративних рослин.		
		ПЗ 8	Шкідливі організми інтродукованих лікарських культур.		
		ПЗ 9	Особливості заходів захисту інтродукованих рослин від місцевих шкідливих організмів з метою обмеження їх шкідливості.		

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА ТА МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

Література

1. Кохно М.А. Історія інтродукції деревних рослин в Україні (короткий нарис). К.: Фітосоціоцентр 2007. – 67 с.
 2. С. В. Станкевич, І. В. Забродіна, Ю. В. Васильєва і ін. Моніторинг шкідників і хвороб сільськогосподарських культур: навч. посібник. Х.: ФОП Бровін О.В., 2020. 624 с.
 3. С. І. Слюсар, С. І. Кузнецов Теоретичні передумови розвитку та застосування екосоціального підходу в інтродукційних дослідженнях. // Інтродукція рослин. № 4. 2016. С. 3-13
 4. Мовчан О.М., Устінов І.Д., Марков І.Л. та ін. Карантинні шкідливі організми. К.: Світ. 394 с.
 5. Карантинні хвороби рослин / В.М. Родигін, Ф.М. Марютін, І.Д. Устінов та ін. Х.: Реал, 2002. 351 с.
 6. Яцик Р. М. Основи інтродукції та адаптації деревнокущових видів рослин. / Р.М. Яцик, Ю.І. Гайда, В.М. Гудима. Івано-Франківськ: НАІР, 2017. 175 с.
 Інтернет ресурси. Карантин і захист рослин/науково-виробничий журнал // <http://archive.nbuiv.gov.ua/Portal/chembiol/Kizr/>

Методичне забезпечення

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

СИСТЕМА		БАЛИ	ДІЯЛЬНІСТЬ, ЩО ОЦІНЮЄТЬСЯ
Підсумкове оцінювання	100 бальна ECTS (стандартна)	до 50	50% від усередненої оцінки за модулі
		до 50	підсумкове тестування
Модульне оцінювання	100 бальна сумарна	до 50	відповіді на тестові питання
		до 20	усні відповіді на лабораторних заняттях
		до 30	результат засвоєння блоку самостійної роботи

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ ТА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Всі учасники освітнього процесу (в тому числі здобувачі освіти) повинні дотримуватися кодексу академічної доброчесності та вимог, які прописані у положенні «Про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ДБТУ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, поважати гідність один одного, проявляти доброзичливість, чесність, відповідальність.